Sisäministeriö
Inrikesministeriet

13.6.2019 SMDno-2019-368

Sisäministeriön kannanotto Hätäkeskuslaitoksen vuoden 2018 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän kannanottonsa Hätäkeskuslaitoksen vuoden 2018 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Hätäkeskuslaitoksen vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjaan, Valtiontalouden tarkastusviraston laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2018 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

1. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Hätäkeskuslaitos on huomioinut aikaisempina vuosina saamansa palautteet ja käynnistänyt niiden johdosta toimenpiteitä.

2. Arvio tilinpäätöksen tietojen oikeellisuudesta, riittävyydestä ja selkeydestä sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Hätäkeskuslaitoksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä. Kirjanpitoyksikön tilinpäätös ja siihen sisältyvä toimintakertomus on laadittu Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisella rakenteella.

Hätäkeskuslaitos esittää toimintakertomuksessaan asianmukaisesti tulostavoitteiden toteumatietoja. Sisäministeriö kehottaa Hätäkeskuslaitosta kiinnittämään jatkossa huomiota siihen, että toimintakertomuksessa esitettäisiin Valtiokonttorin ohjeistuksen (VK/948/00.00.00.01/2016) mukaisesti toteumatietojen ohella myös ministeriön vahvistamat tulostavoitteet ja muut tärkeimmät tulostavoitteet. Nyt toiminnallisesta tehokkuudesta sekä tuotoksista ja laadunhallinnasta ei kaikilta osin ole esitetty ministeriön vahvistamia tavoitteita.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) on tarkastuksessaan havainnut ristiriitaisuutta vuoden 2018 kustannusvastaavuuslaskelmien tuotoissa ja esitetyissä kustannusvastaavuusprosenteissa vuoden 2017 osalta. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastushavaintojen ja Hätäkeskuslaitoksen uusien laskelmien mukaan julkisoikeudellisten suoritteiden alijäämä ja liiketaloudellisten suoritteiden ylijäämä muuttuivat alkuperäisiin laskelmiin verrattuna, mutta tällä ei ole kuitenkaan vaikutusta kustannusvastaavuusprosentteihin.

Tuloksellisuuden laskentatoimen tarkastuksessaan VTV perehtyi maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmiin sekä taloudellisuudesta ja tuottavuudesta

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

esitettyjen tunnuslukujen pohjana oleviin laskentaperusteisiin ja laskennan luotettavuuteen. Laskelmien tiedot perustuvat Valtiontalouden tarkastusviraston mukaan Hätäkeskuslaitoksen kustannuslaskentajärjestelmään ja työaikakirjanpitoon, joiden tuottamia tietoja voidaan VTV:n mukaan pitää luotettavina.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV) ei ole ollut 29.3.2019 annetussa tilintarkastuskertomuksessa olennaista huomautettavaa tilinpäätökseen. Tarkastuksen perusteella VTV on lausunut, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

3. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Hätäkeskuslaitos saavutti hätäkeskustoiminnalle asetetut tavoitteet.

Uuden hätäkeskusjärjestelmän (Erica) käyttöönotolle asetettua tavoitetta ei saavutettu eikä järjestelmää otettu vuoden 2018 aikana käyttöön kaikissa hätäkeskuksissa. Järjestelmä otettiin kuitenkin onnistuneesti käyttöön Oulun hätäkeskuksessa marraskuussa 2018. Muiden hätäkeskusten käyttöönotot siirtyivät vuodelle 2019.

Hätäpuhelujen vastausnopeudelle asetetut tavoitteet saavutettiin kaikissa hätäkeskuksissa ja toteuma parani edellisistä vuosista.

Tavoite	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (%)	91	93	92	94
Hätäpuheluun vastataan 30 sekunnissa (%)	92	95	93	97

Hätäkeskuslaitos ei toteuttanut vuonna 2018 asiakastyytyväisyyttä koskevia kyselyjä. Kyselyt on toteutettu viimeksi vuonna 2016.

Hätäkeskuslaitos ei raportoi tilinpäätöksessään hätäkeskusjärjestelmän toimintavarmuudelle (käyttöaste) valtion talousarviossa hätäkeskustoiminnan yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle asetetusta tavoitteesta.

Vuonna 2018 käsiteltyjen ilmoitusten määrä/päivystyshenkilö oli 8 100 kpl. Toteuma jäi hiukan ennakoitua (8 400) pienemmäksi, mutta kasvoi edellisestä vuodesta (7 800). Käsiteltyjen ilmoitusten määrä vaihteli jonkin verran eri hätäkeskusten välillä. Pienimmät käsittelymäärät olivat Porin ja Oulun hätäkeskuksissa (7 300 kpl) ja suurin Keravan hätäkeskuksessa (9 400 kpl).

Hätäkeskuslaitoksen henkilötyövuosimäärä (584) pysyi edellisen vuoden tasolla (583).

Sairauspoissaolojen määrä (16,2 pv/htv) pysyi edellisen vuoden tasolla eikä asetettua tavoitetta (15 pv/htv) saavutettu. Jaksotyötä tekevien henkilöiden sairauspoissaolojen määrä (18,5 pv/htv) nousi edellisestä vuodesta (17,9 pv/htv) ja oli korkealla tasolla.

Työtyytyväisyydelle asetettua tavoitetta (3,5) ei saavutettu, vaikkakin työtyytyväisyyskyselyn tulosten keskiarvo (3,26) parani hiukan edellisestä vuodesta (3,21). Johtamisindeksille asetettua tavoitetta (3,5) ei saavutettu, vaikka tulos (3,09) nousikin edellisestä vuodesta (3,03). Heikoimmat tulokset työtyytyväisyyskyselyssä vuonna 2018 tulivat osioista palkkaus (2,82) sekä vuorovaikutus ja viestintä (3,05).

Työtyytyväisyyskyselyn työn sisältöä ja vaikuttamismahdollisuutta koskevan osuuden tulos oli hyvä (3,69), samoin kuin työyhteisön toimintakulttuuria (3,62) sekä työnantajakuvaa ja arvoja (3,58) koskevat osuudet. Ministeriön käsityksen mukaan Hätäkeskuslaitos on onnistunut hyvin näitä osa-alueita koskevassa määrätietoisessa kehittämistyössään.

Ministeriö näkee myönteisenä sen, että Hätäkeskuslaitoksessa laadittiin yksiköittäin vuodelle 2019 kehittämissuunnitelma, jolla pyritään parantamaan heikoimpia työtyytyväisyyden osa-alueita. Kehittämissuunnitelman tuloksista tulee raportoida ministeriölle.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (98 %) oli lähes tavoitteen (100 %) mukainen. Sisäministeriön näkemyksen mukaan Hätäkeskuslaitoksessa tehty pitkäjänteinen työ kustannuslaskennan kehittämiseksi on vaikuttanut siihen, että julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus on saatu vuosien jälkeen oikealle tasolle.

4. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Erica-järjestelmän kehittämistä tulee edelleen jatkaa, jotta hanke toteutuu KEJO-Erica (KEKO) -kokonaisuudessa yhteisen tiekartan mukaisesti.

Hätäkeskuslaitoksen johdon tulee määrätietoisesti jatkaa toimenpiteitä, joilla tähdätään johtamisindeksin tulosten parantamiseen.

Hätäkeskuslaitoksen johdon tulee määrätietoisesti jatkaa toimenpiteitä, joilla tähdätään sairauspoissaolojen määrän vähenemiseen.

Hätäkeskuslaitoksen tulee varmistaa, että yhteisviranomaisille asetuksen perusteella annettavat tukipalvelut säilyvät vähintään nykyisellä tasolla.

Hätäkeskuslaitoksen tulee osallistua yhteistyössä tulosohjaavien osastojen kanssa sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin toimeenpanoon ja varmistaa tulosohjausketjun toteutuminen.

Hätäkeskuslaitoksen tulee jatkaa toiminnan ja talouden suunnittelun kehittämistä aiempaa ennakoivammaksi. Viraston tulee kiinnittää huomioita erityisesti tietojärjestelmäkustannusten ennakointiin ja arviointiin.

Hätäkeskuslaitoksen tulee jatkaa hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen kehittämistä hyvässä yhteistyössä Pelastusopiston kanssa.

13.6.2019 SMDno-2019-368

5. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäministeriö seuraa aktiivisesti Erica-hankkeen toimittajayhteistyötä, hankkeen edistymistä ja hankeriskien hallintaa. Ministeriö edistää toimialojen ja ministeriöiden välistä hankeyhteistyötä yhteisen KEKO tilannekuvan, toimintojen kehitys- ja ylläpitovaiheen koordinaation ja resursoinnin näkökulmista.

Sisäministeriö edistää sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategian ja hallitusohjelman sekä sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin toimeenpanoa.

Sisäministeriö varmistaa, että Hätäkeskuslaitoksen toiminnallisen ohjauksen ryhmä toimii aktiivisesti ja osaltaan varmistaa hätäkeskustoiminnan tuloksellisuutta.

Ohjaavat ministeriöt osallistuvat aktiivisesti hätäkeskustoimintaa koskevaan strategiatyöhön, jossa määritellään myös hätäkeskustoiminnan ohjaukseen liittyvät mahdolliset muutostarpeet.

Sisäministeriö jatkaa Hätäkeskuslaitoksen johtamisindeksin, henkilöstön työtyytyväisyyden ja sairauspoissaolojen määrän kehityksen aktiivista seuraamista.

Sisäministeri Maria Ohisalo

Kansliapäällikkö Ilkka Salmi

Jakelu Hätäkeskuslaitos

Tiedoksi Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sisäministerin erityisavustajat
Sisäministeriön pelastusosasto
Sisäministeriön poliisiosasto
Sosiaali- ja terveysministeriö

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

13.6.2019 SMDno-2019-368

Sisäministeriön kannanotto Maahanmuuttoviraston vuoden 2018 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän tilinpäätöskannanottonsa Maahanmuuttoviraston vuoden 2018 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Maahanmuuttoviraston vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjaan, Valtiontalouden tarkastusviraston (VTV) laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2018 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

1. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Maahanmuuttovirasto on huomioinut toiminnassaan aiempina vuosina saamansa palautteet ja virasto on käynnistänyt niihin liittyen toimenpiteitä.

2. Arvio tilinpäätöksen tietojen oikeellisuudesta, riittävyydestä ja selkeydestä sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Valtiotalouden tarkastusviraston tilintarkastuksen vuosiyhteenvedon mukaan Maahanmuuttoviraston tilinpäätös ja sen osana julkaistu toimintakertomus on laadittu pääosin Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisella rakenteella. VTV toteaa, että Maahanmuuttoviraston tulee huomioida talousarviolain 21 §:n ja -asetuksen 63 §:n vaatimukset tilinpäätöksestä, sekä Valtiokonttorin ohje 10.11.2016 toimintakertomuksen laatimisesta.

Tilintarkastuksen perusteella Valtiotalouden tarkastusvirasto lausuu, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta kahta erikseen eriteltyä talousarvion noudattamiseen liittyvää virhettä, koskien määrärahan kohdentamista oikealle vuodelle ja kuittausmenettelyä. Talousarvion noudattamiseen liittyviä puutteita on syytä pitää myös sisäisen valvonnan puutteena. VTV toteaa, että Maahanmuuttoviraston tulee ryhtyä toimenpiteisiin talousarvion noudattamiseen liittyvien puutteiden johdosta.

Ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että tilinpäätöksessä ei ole esitetty momentin 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu määrärahojen käytön tuloksellisuutta tai vaikuttavuutta koskevaa analyysiä. Viraston toimintakertomuksessa tulee kiinnittää huomiota tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden analysointiin toiminnan kuvaamisen sijaan.

3. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Maahanmuuttovirasto saavutti sille asetetut yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet osittain. Päätösten pysyvyys muutoksenhaussa oli 96,9% ja asetettu tavoite > 95 % saavutettiin.

Laintulkinta- tai menettelyvirheiden perusteella viraston päätöksiä kumottiin hallinto-oikeuksissa 3,1 %. Kuntaan sijoituksen odotusaika

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

vastaanottokeskuksissa oli 72 vrk ja tavoite 60 vrk ei toteutunut. Myönteistä kuitenkin on, että kuntaan sijoituksen odotusaika lyheni 21 vrk edellisvuoteen verrattuna. Vastaanottokeskusten ksm. käyttöaste oli 88 %, tavoitteen ollessa 90.

Tuottavuuden osalta tuottavuuden kasvu 140 päätöstä/htv jäi asetetusta 183 kpl:een tavoitteesta ja kasvu heikentyi myös edellisvuoteen verrattuna (157 päätöstä/htv). Maahanmuuttovirastolle on asetettu tavoitteeksi, että viraston tuottavuus kasvaa 30 %:lla vuoteen 2021 mennessä verrattuna vuoden 2014 tasoon, joka oli 192 päätöstä/htv.

Turvapaikkapäätöksiä tehtiin asetettua tavoitetta vähemmän (38 päätöstä/htv; tavoite 55 päätöstä/htv). Myöskään turvapaikkapäätösten omakustannusarvon osalta ei päästy tavoitteeseen (toteuma 2 702 eur/päätös; tavoite 1 650 eur/päätös). Tavoitteet saavutettiin oleskelulupa- ja maastapoistamispäätöksien/htv, EU-kansalaisten rekisteröintien/htv sekä kansalaisuushakemuspäätöksien/htv osalta. Sen sijaan ed. mainittujen päätösten osalta omakustannusarvotavoitteet eivät toteutuneet.

Käsittelyaikojen osalta turvapaikkapäätösten keskimääräinen käsittelyaika 237 vrk:ta jäi 120 vrk:n tavoitteesta. Lisäksi tavoitteesta jäi työntekijän oleskeluluvan keskimääräisen käsittelyaika Maahanmuuttovirastossa (toteuma 61 vrk; tavoite 30 vrk). Tavoitteeseen päästiin kansalaisuushakemusten käsittelyajan osalta (toteuma 171 vrk, tavoite 270 vrk) ja opiskelijan oleskeluluvan käsittelyajan osalta (toteuma 25 vrk, tavoite 30 vrk).

Perheenyhdistämistä koskevien hakemusten enimmäiskäsittelyaikatavoitteen (270 vrk) toteutumista on raportoitu keskimääräisellä käsittelyajalla, joka oli 165 vrk. Enimmäiskäsittelyajasta on säädetty ulkomaalaislaissa. Tilinpäätöksessä on raportoitu, että tavoite saavutettiin, vaikka yksittäisiä enimmäiskäsittelyajan ylityksiä oli paljon. Virasto ei ole tuottanut tietoa enimmäiskäsittelyaikojen ylityksistä, joten tavoitteen raportointi on puutteellinen. Myös jatko-oleskelulupien enimmäiskäsittelyaikatavoitetta (55vrk) on raportoitu keskimääräisellä käsittelyajalla, joka oli 70 vrk. Enimmäiskäsittelyaikojen ylityksistä ei ole raportoitu.

Maahanmuuttovirasto on raportoinut palvelupisteiden asiakastyytyväisyysindeksiksi 4, asteikolla 1-5. Tutkimukseen osallistuneiden asiakkaiden määrää ei ole raportoitu, joten tuloksen luotettavuutta ja palvelukyvyn tuloksellisuutta ei voi arvioida.

Maahanmuuttovirasto on kasvanut viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2014 viraston henkilötyövuosimäärä oli 293, kun puolestaan vuonna 2018 htv-määrä oli 984. Sairauspoissaolot ovat jatkaneet kasvuaan (toteuma 9,6 vrk; v.2017: 9,1 vrk). Sen sijaan viraston työtyytyväisyysindeksi (toteuma 3,6) ja johtajuusindeksi (toteuma 3,5) ovat pysyneet edellisvuoden tasolla.

Viraston tuloksellisuudessa näkyy osittain viraston voimakas kasvu ja tältä osin muutosten aiheuttama epävakaus. Tuloksellisuuteen on vaikuttanut myös uusintahakemusten suhteellinen osuus ja lukumäärän kasvu, hakemusten käsittely on ollut haasteellisempaa uusien perusteiden ja näiden yhdistelmien tutkimisen vuoksi.

Tuloksellisuuden kehitykseen olisi voitu vaikuttaa jo vuosina 2016-2017, rekrytoimalla käsittelyyn lisähenkilöstöä, johon oli osoitettu määrärahaa.

Henkilöstötarvetta oli kuitenkin vaikea ennakoida, koska ei voitu ennustaa uusintahakemusten määrän kasvua. Rekrytointeja toteutettiin edelleen määrärahojen puitteissa vuonna 2018. Virasto ei ole täysin onnistunut resurssien kohdentamisessa toiminnan tarpeisiin vastaamiseksi.

Virasto on saavuttanut tavoitteet turvapaikanhakijoiden vastaanoton kustannusten hallinnassa ja kapasiteetin sopeuttamisessa hakijamäärien laskuun. Vastaanottokeskusten keskimääräinen majoitusvuorokauden hinta oli 48 euroa/vrk, kun se edellisenä vuonna oli 55 euroa/vrk.

Ministeriö näkee myönteisenä, että digitaalinen kehitys on jatkunut UMA-järjestelmäkokonaisuuden jatkokehityksessä. Sähköisen asioinnin kasvu eri lupatyypeissä on ollut myönteistä.

Viraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 75% ja 88%:n tavoitetta ei saavutettu. Kustannusvastaavuus laski myös edellisvuoteen verrattuna. (Toteuma v.2017: 81%) VTV on todennut tilintarkastajan vuosiyhteenvedossa, että Maahanmuuttovirasto ei ole tilinpäätöksen yhteydessä raportoinut alijäämäisyyden syitä ja maksuperustelain 6 §:n 3 momentin perusteella alle omakustannusarvon hinnoiteltujen suoritteiden vaikutus maksullisen toiminnan alijäämään jää epäselväksi. Maahanmuuttoviraston tulee pyrkiä raportoimaan tilinpäätöksissä kattavammin suoriteryhmätason kustannusvastaavuudesta.

Yhteisrahoitteisen laskelman kustannusvastaavuus on 128 %, mikä ei voi tulo menon kohdalle –periaatteen takia olla yhteisrahoitteisessa toiminnassa mahdollista. VTV toteaa, että Maahanmuuttoviraston tulee kiinnittää huomiota yhteisrahoitteisen toiminnan kirjausperusteisiin siten, että yhteisrahoitteisesta toiminnasta laadittavassa laskelmassa varmistetaan tulo - menon kohdalle -periaatteen toteutuminen.

4. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö edellyttää, että VTV:n tarkastuksissa havaitut talousarvion vastaiset kirjausmenettelyt korjataan ja talousarvion noudattamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota sisäisen valvonnan toimintaan, koska talousarvion noudattamiseen liittyviä puutteita voidaan pitää myös sisäisen valvonnan puutteena.

Tilinpäätöksen ja sen osana julkaistu toimintakertomuksen laadinnassa Maahanmuuttoviraston täytyy huomioida talousarviolain vaatimukset tilinpäätöksestä, sekä Valtiokonttorin ohje toimintakertomuksen laatimisesta. Viraston täytyy raportoida tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tiedot selkeämmin vuoden 2019 osalta. Enimmäiskäsittelyaikatavoitteiden osalta on keskimääräisen käsittelyajan lisäksi raportoitava myös enimmäiskäsittelyajassa käsiteltyjen hakemusten osuus.

Maahanmuuttoviraston tulee osallistua yhteistyössä tulosohjaavan osaston kanssa sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin toimeenpanoon ja varmistaa tulosohjausketjun toteutuminen.

Ministeriö edellyttää viraston panostavan vahvasti siihen, että käsittelyajat lyhenevät.

Viraston on erityisesti kiinnitettävä huomioita tuottavuuden kehittymiseen, käsittelyaikatavoitteiden saavuttamiseen sekä päätösten laatuun ja pysyvyyteen muutoksenhakutuomioistuimissa.

13.6.2019 SMDno-2019-368

Viraston tulee jatkaa talouden suunnittelun ja seurannan kehittämistä entistä ennakoivampaan suuntaan, jotta varmistetaan resurssien oikea-aikainen ja riittävä kohdentaminen viraston tuloksellisuuden turvaamiseksi.

Ministeriö edellyttää, että viraston lupaprosesseja kehitetään ja nopeutetaan sekä samalla turvataan päätösten oikeusvarmuus ja laatu. Lisäksi varmistetaan, että kansainvälisen suojelun järjestelmä on oikeudenmukainen, tehokas ja luotettava. Viraston tulee myös seurata vastaanottokeskusten käytäntöjen yhtenäisyyttä kuntiin siirtymisessä, jotta kuntaan sijoitusten odotusaikojen hyvä kehityssuunta edelleen jatkuisi.

Viraston tulee myös kiinnittää huomiota henkilöstö- ja taloushallinnon sekä tilastopalveluiden tehtävien laadukkaaseen, ajantasaiseen ja ennakoivaan hoitamiseen.

5. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäministeriö käsittelee yhdessä Maahanmuuttoviraston kanssa Valtiontalouden tarkastusviraston suosituksen EU:n sisäasioiden rahastojen tuottojen käsittelystä kirjanpidossa.

Sisäministeriö edistää sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategian ja hallitusohjelman sekä sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin toimeenpanoa erityisesti huomioiden tulosohjauksessa ihmisoikeusperusteisen ja oikeusturvan takaavan turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan toteuttamista.

Viraston tuloksellisuutta ja kehitystä tarkastellaan viraston ja ministeriön välisessä tulosohjauksessa.

Viraston toimintaa tarkastellaan ja tästä raportoidaan sisäministeriön ja viraston johdon välisissä yhteistapaamisissa sekä välitulos- ja tulosneuvotteluissa ja viraston ylijohtajan kanssa käytävissä johtamissopimusneuvotteluissa. Lisäksi ministeriö jatkaa tiivistä vuorovaikutusta viraston kanssa viraston toimintaedellytysten tukemiseksi ja myönteisen kehityksen vahvistumiseksi.

Sisäministeri Maria Ohisalo

Kansliapäällikkö Ilkka Salmi

Jakelu Maahanmuuttovirasto

Tiedoksi Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sisäministerin erityisavustajat
SM/maahanmuutto-osasto

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

13.6.2019 SMDno-2019-368

Sisäministeriön kannanotto Palosuojelurahaston vuoden 2018 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän kannanottonsa Palosuojelurahaston vuoden 2018 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Palosuojelurahaston vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjaan, Valtiontalouden tarkastusviraston laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2018 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

1. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Palosuojelurahasto on huomioinut toiminnassaan aiempina vuosina annetut palautteet ja käynnistänyt toimenpiteitä niihin liittyen.

2. Arvio tilinpäätöksen tietojen oikeellisuudesta, riittävyydestä ja selkeydestä sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Palosuojelurahaston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Valtiotalouden tarkastusvirasto on todennut aiempien vuosien tapaan vuosiraportissaan, että Palosuojelurahaston toimintakertomus kokonaisuutena sisältää vuoden 2018 tuloksen ja tuloksellisuuden kuvauksen. Toimintakertomuksen rakenne on Palosuojelurahastolain mukainen, mutta poikkeaa kirjanpitoyksikön toimintakertomuksen rakenteesta. Poikkeaminen on mahdollista Valtiokonttorin tilinpäätösohjeen perusteella (10.11.2016 päätetty ohje VK/948/00.00.00.01/2016).

Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV) ei ole ollut 18.3.2019 annetussa tilintarkastuskertomuksessa olennaista huomautettavaa tilinpäätökseen. Tarkastuksen perusteella VTV on lausunut, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

3. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Sisäministeriö ei ole toistaiseksi asettanut Palosuojelurahastolle tulostavoitteita. Palosuojelurahaston työjärjestyksestä annetun asetuksen mukaan rahaston on pyydettävä sisäministeriön lausunto toiminta- ja taloussuunnitelmastaan, talousarviostaan sekä varojen käyttösuunnitelmasta ennen niiden hyväksymistä. Tämä menettely on toteutunut aiempien vuosien tapaan asianmukaisesti.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

13.6.2019 SMDno-2019-368

Vuonna 2018 Palosuojelurahaston hallitus teki yhteensä 439 päätöstä, kun vuonna 2017 päätösten määrä oli 432 ja vuonna 2016 määrä oli 379. Tehdyistä päätöksistä 334 (76 %) oli avustuspäätöksiä. Rahastosta haettiin vuonna 2018 avustusta 25,6 miljoonaa euroa ja avustuksia myönnettiin 10,83 miljoonaa euroa. Myönnettyjen avustusten osuus oli näin ollen noin 42,3 % haetusta. Eniten avustuksia myönnettiin yleisavustuksiin (29 %) ja vähiten pienavustuksiin (4 %).

Toiminnan taloudellisuutta kuvaava tunnusluku toiminnan kulut/hallituksen päätös oli 708 euroa (647 euroa vuonna 2017 ja 749 euroa vuonna 2016).

Palosuojelurahaston toiminnan kulut suhteessa palosuojelumaksukertymään pysyi edelleen alhaisena (2,82 %), vaikkakin toiminnan kulut (310 603 euroa) nousivat edellisestä vuodesta (279 383 euroa). Palosuojelumaksun kertymä vuonna 2018 oli 11,0 milj. euroa (11,2 milj. euroa vuonna 2017).

Sisäministeriö näkee erittäin myönteisenä sen, että rahasto kiinnitti erityistä huomiota pelastustoimen uudistushankkeen ja rahastolain uudistamisen vaikutusten arviointiin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointiin ja kehittämiseen. Rahastossa otettiin käyttöön vuonna 2018 valtion viraston ja laitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointiin kehitetty COSOERM-arviointikehikko.

Ministeriö näkee myönteisenä myös sen, että Palosuojelurahasto julkaisi pelastusalaa palvelevan laajan julkaisun rahaston avustuksella toteutetuista tutkimus- ja kehittämishankkeista vuonna 2018.

4. Rahaston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Palosuojelurahaston tulee jatkaa hyvää yhteistyötä sisäministeriön kanssa seuratessaan pelastustoimen kehittämisen vaikutuksia rahaston avustuskäytäntöihin ja valmistautuessaan niihin.

Palosuojelurahaston tulee jatkaa hyvää yhteistyötä sisäministeriön kanssa kun kehitetään pelastustoimen tutkimuspalveluiden hanketoiminnan vaikuttavuutta.

Palosuojelurahasto valmistelee yhteistyössä sisäministeriön kanssa tulostavoiteasiakirjan vuodelle 2020, jonka perusteella valmistellaan Palosuojelurahaston hallituksen esitys. Tulostavoitteiden hyväksyminen tapahtuu palosuojelurahastolain 10 §:n 2 momentin mukaan Palosuojelurahaston hallituksen esityksestä.

5. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäministeriö varmistaa, että sisäisen turvallisuuden ohjausjärjestelmän muutokset huomioidaan tarvittavilta osin myös Palosuojelurahaston ohjaamisessa.

Sisäministeriö valmistelee yhteistyössä Palosuojelurahaston kanssa tulostavoiteasiakirjan tavoitteineen vuodelle 2020.

13.6.2019 SMDno-2019-368

Sisäministeriö varmistaa, että pelastustoimen uudistamisen mahdolliset vaikutukset rahaston avustuskäytäntöihin huomioidaan myös rahastoa koskevissa säädöksissä.

Sisäministeri Maria Ohisalo

Kansliapäällikkö Ilkka Salmi

Jakelu Palosuojelurahasto

Tiedoksi Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sisäministerin erityisavustajat
Sisäministeriön pelastusosasto

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

13.6.2019 SMDno-2019-368

Sisäministeriön kannanotto Pelastusopiston vuoden 2018 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän kannanottonsa Pelastusopiston vuoden 2018 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Pelastusopiston vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjaan, Valtiontalouden tarkastusviraston laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2018 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

1. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Pelastusopisto on huomioinut toiminnassaan aiempina vuosina saamansa palautteet ja virasto on käynnistänyt niihin liittyen toimenpiteitä.

2. Arvio tilinpäätöksen tietojen oikeellisuudesta, riittävyydestä ja selkeydestä sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Pelastusopiston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV) ei ole ollut 9.4.2019 annetussa tilintarkastuskertomuksessa olennaista huomautettavaa tilinpäätökseen. Tarkastuksen perusteella VTV on lausunut, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastuksensa perusteella lausunut, että talousarvion toteumalaskelma, tuotto- ja kululaskelma sekä tase on laadittu valtiovarainministeriön määräämien kaavojen mukaisesti. Tase-erittelyt on laadittu talousarvioasetuksen 66 e §:n mukaisesti ja ne täsmäävät taseeseen. Tilinpäätöksen liitteet on esitetty talousarvioasetuksen 66 h §:n mukaisesti. Toimintakertomuksessa toiminnallisesta tehokkuudesta esitetyt tiedot vastaavat Pelastusopiston kustannuslaskennasta saatuja tietoja. Toiminnallisesta tehokkuudesta on esitetty oikeat ja riittävät tiedot.

Pelastusopiston tilinpäätösasiakirjassa kuvataan kattavasti viraston toimintaa ja toiminnan haasteita sekä virastolle asetettujen numeeristen tavoitteiden toteutumia. Viraston tulee Valtiokonttorin tilinpäätösohjeistuksen mukaisesti pyrkiä lisäämään erityisesti taloudellisuudelle asetettujen tavoitteiden toteuman analyysiä.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

13.6.2019 SMDno-2019-368

3. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Pelastusopisto saavutti sille asetetut tavoitteet tulossopimuksessa asetettujen mittareiden näkökulmasta katsottuna keskimäärin suunnitelman mukaisesti.

Pelastajatutkintojen määrä (117) jäi hiukan tavoitemäärää (120) pienemmäksi, mutta pysyi edellisen vuoden tasolla. Hätäkeskuspäivystäjätutkintojen määrä (24) ja alipäällystötutkintojen määrä (20) toteutuivat tavoitteen mukaisina. Ammatillisen lisäkoulutuksen määrä (10 304) pieneni edellisestä vuodesta (12 721) ja jäi tavoitetta (13 200) pienemmäksi.

Kotimaisten yhteistyöhankkeiden määrä (18 kpl) ylitti asetetun tavoitteen (12 kpl) myös kansainvälisten projektien määrä (12 kpl) ylitti asetetun tavoitteen (10 kpl). Julkaisujen määrä (13 kpl) jäi asetettua tavoitetta (19 kpl) pienemmäksi.

Pelastusopisto jatkoi vuonna 2018 ansiokasta koulutuksen kehittämistyötä. Koulutuspalveluja kehitettiin opiston strategian ja koulutuksen toimintaohjelman mukaisesti. Myös pelastusalan päällystötutkinnon (amk) kehittämistä työelämälähtöisesti jatkettiin. Pelastusopisto valmisteli myös sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmän muutosta.

Vuoden 2018 aikana Pelastusopistossa kehitettiin hätäkeskuspäivystäjäkoulutusta sekä laadullisesti että määrällisesti. Hätäkeskuspäivystäjäkoulutusta toteutettiin uuden opetussuunnitelman ja kahden vuotuisen aloittavan kurssin mukaisesti. Kaksikielisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin toteuttaminen aloitettiin vuonna 2018.

Sisäministeriö näkee erittäin myönteisenä sen, että tutkintokoulutuksen laatuarviointi (asteikolla 1-4) oli hyvällä tasolla (3,38) ja ylitti asetetun tavoitteen (3,08).

Pelastusopisto valmisteli selvityksen, jonka tavoitteena oli selvittää hätäkeskuspäivystäjävajeen syitä ja sitä kautta saada tietoa koulutuksen kehittämiseen. Selvityksen tulokset ovat käytettävissä vuonna 2019.

Pelastusopisto osallistui aktiivisesti työhön, jossa valmisteltiin Kriisinhallintakeskuksen siirtoa sisäministeriön yhteyteen. Kansainvälisen pelastustoiminnan siirto 1.1.2019 alkaen osaksi Pelastusopiston koulutus- ja opiskelijapalveluja valmisteltiin onnistuneesti.

Vuoden 2018 aikana siviilikriisinhallinnan tehtäviin lähetettiin 52 uutta asiantuntijaa ja 58 asiantuntijaa kotiutui tehtävistä. Kriisinhallintakeskus tarjosi perehdytyskoulutuksen kaikille tehtäviin lähetetyille asiantuntijoille. Kotimaan valmiuksia tuettiin kahdella siviilikriisinhallinnan peruskurssilla, jotka toteutettiin yhteistyössä Fincentin kanssa. Naisten osuus siviilikriisinhallinnan tehtävissä (0,35) jäi asetettua tavoitetta (0,4) pienemmäksi.

Heinä-elokuussa lähetettiin sisäministeriön päätöksen mukaisesti noin 30 henkilön pelastajaryhmä ja teknisen tuen ryhmä avustamaan Ruotsin metsäpalotilanteessa. Tehtävä toteutettiin sisäministeriön, pelastuslaitosten ja Pelastusopiston Kriisinhallintakeskuksen yhteistyönä. Kriisinhallintakeskus toimi lähetetyn henkilöstön valtiotyönantajana. Vaikka Pelastusopisto ei raportoi tästä operaatiosta tilinpäätöksessään, näkee sisäministeriö sen hyvänä osoituksena Pelastusopiston kansainvälisen pelastustoiminnan toimintavalmiudesta.

VMBaron keskiarvo (3,43) oli lähes asetetun tavoitteen (3,45) tasolla. Sairauspoissaolojen määrä (4,6 pv/htv) väheni edellisestä vuodesta (5,8 pv/htv).

4. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Pelastusopiston tulee jatkaa toiminnan ja talouden suunnittelun ja seurannan kehittämistä entistä ennakoivampaan suuntaan. Mahdollisissa poikkeamatilanteissa Pelastusopiston tulee viipymättä raportoida asiasta sisäministeriölle ja esittää vaihtoehtoisia skenaarioita tilanteen ratkaisemiseksi.

Pelastusopiston tulee pitää hätäkeskuspäivystäjäkoulutusmäärä ministeriön määräämällä tasolla. Toistaiseksi aloituspaikkamäärän tulee olla 24 + 24 vuodessa.

Pelastusopiston tulee jatkaa hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen kehittämistä hyvässä yhteistyössä Hätäkeskuslaitoksen kanssa.

Pelastusopiston tulee aktiivisesti kehittää sekä laadullisesti että määrällisesti viraston lakisääteisenä tehtävänä annettavaa varautumiskoulutusta.

Pelastusopiston tulee varmistaa sisäministeriön hallinnonalan väestönsuojelukoulutuksen koulutuksen tarjonnan riittävyys ja valtakunnallisten koulutuksen toteutus sisäministeriön linjausten mukaisesti.

Pelastusopiston tulee osallistua yhteistyössä tulosohjaavan osaston kanssa sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin toimeenpanoon ja varmistaa tulosohjausketjun toteutuminen.

Pelastusopiston tulee jatkaa kansainvälisen pelastustoiminnan valmiuksien integrointia kotimaan valmiuksiin tiiviissä yhteistyössä sisäministeriön ja pelastuslaitosten kanssa.

Pelastusopiston tulee jatkaa aktiivista osallistumista pelastustoimen uudistamiseen ja muiden keskeisiin turvallisuusviranomaisten hankkeisiin.

Pelastusopiston tulee osallistua aktiivisesti pelastustoimen TKI -toimintaan ja perustettavan TKI-verkoston toimintaan.

5. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäministeriö seuraa aktiivisesti Pelastusopiston koulutusmäärien kehittymistä ja koulutuksen kehittämistoimenpiteitä.

Sisäministeriö ylläpitää osaltaan aktiivista ja ennakoivaa vuoropuhelua Pelastusopiston kanssa suunnittelukauden aikana ja pyrkii osaltaan varmistamaan toiminnan edellytykset.

Sisäministeriö jatkaa kansainvälisen pelastustoiminnan järjestelmän kehittämistä yhteistyössä Pelastusopiston ja pelastuslaitosten kanssa. Tavoitteena on, että jatkossa kansainvälinen pelastustoiminta perustuu pääsääntöisesti kotimaan valmiuksiin ja siten niitä voidaan käyttää lähes täysimääräisesti kotimaan onnettomuustilanteissa. Tässä yhteydessä tulee myös harkittavaksi,

13.6.2019 SMDno-2019-368

miten kansainvälisen pelastustoiminnan operatiiviset tehtävät on jatkossa organisatorisesti tarkoituksenmukaista järjestää ja miten pelastustoimen kansainvälinen toiminta saadaan paremmin sisällytetyksi tutkintokoulutusten sisältöön. Sisäministeriö on perustanut pelastustoimen kansainvälisen toiminnan yhteistyöverkoston.

Sisäministeriö käynnistää vuoden 2019 aikana pelastustoimen TKI-verkoston.

Sisäministeri Maria Ohisalo

Kansliapäällikkö Ilkka Salmi

Jakelu Pelastusopisto

Tiedoksi Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sisäministerin erityisavustajat
SM/pelastusosasto

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

13.6.2019 SMDno-2019-368

Sisäministeriön kannanotto Poliisihallituksen vuoden 2018 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän kannanottonsa Poliisihallituksen vuoden 2018 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Poliisihallituksen vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjaan, Valtiontalouden tarkastusviraston laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2018 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

1. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Poliisihallitus on huomioinut toiminnassaan aikaisempina vuosina annetut palautteet ja ryhtynyt niiden johdosta toimenpiteisiin, joista osa jatkuu edelleen osana monivuotista toiminnan suunnittelua ja kehittämistoimenpiteitä.

Poliisihallitus on jatkanut yhteistyötään ministeriön kanssa poliisin määrärahakokonaisuuteen liittyen. Poliisihallitus mm. laati vuonna 2018 yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa poliisin pitkän aikavälin toimintasuunnitelman (ns. tiekartta), jonka tavoitteena on hillitä toimitilakustannusten nousua sekä varmistaa turvalliset, terveelliset ja toiminnalliset toimitilat poliisille.

Poliisihallitus myös jatkoi poliisin pitkän aikavälin henkilöstösuunnitelmaa, jonka avulla se vastaa erityisesti poliisimiesten ja poliisin muun henkilöstön määrää ja allokointia sekä kriittistä osaamista koskevien tavoitteiden saavuttamiseen. Poliisikoulutuksen hakijapotentiaalin ylläpitämiseksi toimeenpantiin opiskelijarekrytointistrategia. Uusi rekrytointitoimenpidesuunnitelma valmistui vuonna 2018.

Poliisihallitus on huolehtinut hyvin toimivista ja tasavertaisista yhteistyösuhteista keskeisten yhteistyöviranomaisten kanssa. Tilinpäätöksestä ei ilmene, onko Suojelupoliisin, Poliisihallituksen ja sisäministeriön toimivat yhteistyösuhteet ja -verkostot varmistettu vuoden 2017 tilinpäätöskannanoton suositusten mukaisesti. Poliisihallituksen tulee jatkossa tarkemmin raportoida ko. yhteistyön toteutuminen.

Poliisihallitus on kehittänyt säädösvalmisteluun liittyen hallitusten esitysten taloudellisten vaikutusten arviointia. Arvioinnin kehittämistä tulee edelleen jatkaa ja luoda arviointia varten yhteistyömenettely Poliisihallituksen ja ministeriön välille sekä kehittää arviointimenettelyä myös Poliisihallituksen sisällä.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

13.6.2019 SMDno-2019-368

Poliisihallitus on toimeenpannut KEJO-järjestelmää ministeriöiden välisen yhteistyöpöytäkirjan mukaisesti. Järjestelmän kehittämistä tulee edelleen jatkaa, jotta hanke toteutuu KEJO-ERICA (KEKO) kokonaisuudessa yhteisen tiekartan mukaisesti.

2. Arvio tilinpäätöksen tietojen oikeellisuudesta, riittävyydestä ja selkeydestä sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Poliisihallituksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV) ei ole ollut 24.4.2019 annetussa tilintarkastuskertomuksessa olennaista huomautettavaa tilinpäätökseen. Tarkastuksen perusteella VTV on lausunut, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

VTV toteaa vuosiyhteenvedossaan, että Poliisihallituksen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus on vuonna 2018 ollut 111 % ja ylijäämää on kertynyt 5,8 milj. euroa. Sisäministeriö esittää VTV:n näkemyksen mukaisesti, että Poliisihallituksen tulee jatkossa kiinnittää huomiota kustannusvastaavuuteen, sillä valtion maksuperustelain 6 §:n mukaan julkisoikeudellisen suoritteen maksu tulee määrätä omakustannusarvoa vastaavasti.

Poliisihallitusta kehotettiin vuoden 2017 tilintarkastuksen yhteydessä kiinnittämään huomiota palkkojen asiatarkastus- ja hyväksymisprosesseihin. Jälkiseurannan yhteydessä todettiin, että palkkaluetteloita on poliisiyksiköissä edelleen hyväksytty vasta maksupäivän jälkeen. Sisäministeriö kehottaa Poliisihallitusta jatkamaan em. prosessien tarkastelua siten, että talousarvion 38 §:n 3 mom mukainen vaatimus menon hyväksymisestä ennen sen maksamista toteutuu.

Sisäministeriö kehottaa Poliisihallitusta kehittämään sisäisiä menettelyjään siten, että kaikista väärinkäytöstapauksista ilmoitetaan Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 16 §:n sekä Poliisihallituksen taloussäännön mukaisella menettelyllä tarkastusvirastolle viivytyksettä.

3. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Poliisihallitus saavutti pääosin sille asetetut yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet vuonna 2018.

Vuonna 2018 painotettiin poliisin toimintavalmiuteen, yhteiskuntarauhan säilyttämiseen sekä turvapaikanhakija-tilanteeseen liittyviä tehtäviä.

Vuonna 2018 tehdyn Poliisibarometrin mukaan kansalaisten luottamus poliisiin on säilynyt vuoden 2016 tasolla. Katuturvallisuusindeksin arvo parani hieman vuoden 2017 arvosta 100,3 vuoden 2018 arvoon 101,2.

Rikoslakirikoksia ilmoitettiin edellisvuotta enemmän ja kasvua on etenkin liikennerikoksissa. Poliisin toimintavalmiusaika AB-luokan hälytystehtävissä parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Toiminta-aika AB-tehtävissä oli 18,2 minuuttia ja A-luokan tehtävissä 9,4 minuuttia. Hälytyspartioiden suorituskykyä kehitettiin ja parannettiin mm. kaluste- ja varustehankinnoin.

Poliisin vaativien tilanteiden suorituskykyä parannettiin mm. aloittamalla taktiseen räjähteiden tunnistamiseen liittyvät koulutukset. Poliisille luovutettiin myös ensimmäiset panssaroidut ajoneuvot vuonna 2018.

Liikenneturvallisuus kehittyi vuonna 2018 myönteiseen suuntaan. Henkilövahinko-onnettomuudet vähenivät 3,4 % sekä niissä kuolleiden määrä 6,3 % ja loukkaantuneiden määrä 5,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Poliisin tietoon tulleiden rattijuopumusten kokonaismäärä kasvoi 8,2 %. Kasvu johtui pääosin huumaantuneena ajamisen lisääntymisestä ja myös alkoholirattijuopumusten määrän kasvusta. Myönteistä on, että alkoholionnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden yhteismäärä laski 13 % vuoteen 2017 verrattuna.

Rikostorjunnan vaikuttavuutta ja ennalta estävyyttä on kehitetty osallistumalla Poliisin ennalta estävän toiminnan strategian valmisteluun. Lisäksi on toteutettu Ankkurihanketta, jonka tarkoituksena on kehittää ja yhdenmukaistaa poliisin yhteistyötä keskeisten yhteistyöviranomaisten kanssa mm. nuorten rikoskierteen katkaisemiseksi ja väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin torjumiseksi.

Viranomaisyhteistoimintaa on kehitetty ja tiivistetty myös talousrikollisuuden alueella. Yhteistoiminnassa syyttäjän, Verohallinnon ja Konkurssiasiamiehen kanssa on kehitetty nopeutetun menettelyn tutkintaprosesseja. Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa oli 23,8 milj. euroa v. 2018 eli lähes 9 milj. euroa enemmän kuin v. 2017.

Maasta poistettavien määrä (2 400) säilyi v. 2018 edellisen vuoden tasolla. Maasta poistamisen täytäntöönpano oli aiempaa haastavampaa, sillä palautukset kohdistuivat kaukana oleviin maihin, keskeytyivät aiempaa useammin ja palautuksiin kohdistui vastustusta aktivistien toimesta.

4. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Poliisihallituksen tulee osallistua yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston kanssa ministeriön tulosohjaushankkeen toimeenpanoon ja varmistaa tulosohjausketjun toteutuminen.

Poliisihallituksen tulee yhdessä sisäministeriön poliisiosaston kanssa kehittää budjettiprosessin perusteluaineistoa.

Poliisihallituksen tulee edelleen yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston kanssa kehittää toiminnan tuloksellisuus- ja vaikuttavuusmittareita tuloksellisuuden raportoinnin parantamiseksi.

Poliisihallituksen tulee edelleen kehittää talousrikostorjuntaan liittyvää ohjaustaan siten, että raportointivelvollisuus eduskuntaan täyttyy. Poliisihallituksen tulee myös vahvistaa poliisin liikennevalvontaa ja liikenneturvallisuustyötä koskevaa tulosohjausta sekä jatkossa huomioida tilinpäätöksessään yksityisten turvallisuuspalveluiden ja alan tiettyjen kouluttajien yleiseen ohjaukseen ja valvontaan sekä lupa-asioihin liittyvä toiminta.

Suojelupoliisin, Poliisihallituksen ja sisäministeriön välinen kolmikantayhteistyö on aloitettu ja sitä tulee jatkaa erityisesti yhteistyön sisällön kehittämiseksi.

13.6.2019 SMDno-2019-368

5. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö edistää omalla vastuualueellaan ja tukee Poliisihallitusta edellä mainituissa toimenpiteissä, joilla poliisiin toimintaedellytykset pyritään jatkossakin turvaamaan.

Sisäministeriö seuraa KEJO-hankkeen edistymistä ja hankeriskien hallintaa KEKO-kokonaisuudessa ja edistää ministeriöiden välistä hankeyhteistyötä yhteisen tilannekuvan ja resursoinnin näkökulmasta.

Sisäministeriö edistää sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategian ja hallitusohjelman sekä sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin toimeenpanoa.

Sisäministeri Maria Ohisalo

Kansliapäällikkö Ilkka Salmi

Jakelu Poliisihallitus

Tiedoksi Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sisäministerin erityisavustajat
Sisäministeriön poliisiosasto

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

13.6.2019 SMDno-2019-368

Sisäministeriön kannanotto Rajavartiolaitoksen vuoden 2018 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän kannanottonsa Rajavartiolaitoksen vuoden 2018 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Rajavartiolaitoksen vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjaan, Valtiontalouden tarkastusviraston laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2018 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

1. Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Rajavartiolaitos on huomioinut aiempina vuosina saamansa palautteet.

Rajavartiolaitos muutti tuloksellisuuden laskenta- ja seurantajärjestelmänsä uuden strategiansa toimeenpanoa tukevaksi.

Rajavartiolaitos on jatkanut itärajan valvonnan vahvistamista. Vuosina 2015-2018 on siirretty 80 rajavartijan työpanos rajanylityspaikoilta itärajan valvontaan.

Rajavartiolaitokselle osoitettujen lisäresurssien toimeenpanemiseksi Rajavartiolaitos muutti rajavartijakoulutuksen järjestelyjä ja tehosti rekrytointia siten, että vuonna 2018 rajavartijakoulutuksen aloitti noin nelinkertainen määrä opiskelijoita. Rajavartiolaitos on kohdentanut osoitetut lisäresurssit itärajan turvallisuuteen ja Helsinki-Vantaan liikenteen sujuvuuden takaamiseksi.

Rajavartiolaitos valmisteli ja otti 1.1.2019 lukien vastaan ympäristövahinkojen torjunnan operatiivisen johtovastuun avomerellä. Johtaminen integroitiin olemassa olevaan meripelastuksen johtamisjärjestelmään.

2. Arvio tilinpäätöksen tietojen oikeellisuudesta, riittävyydestä ja selkeydestä sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Rajavartiolaitoksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV) ei ole ollut 23.4.2019 annetussa tilintarkastuskertomuksessa olennaista huomautettavaa tilinpäätökseen. Tarkastuksen perusteella VTV on lausunut, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

3. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Rajavartiolaitos saavutti sille asetetut tavoitteet.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

Laatu ja palvelukyky pysyivät edellisen vuoden tasolla. Tuottavuus ja taloudellisuus laskivat suunnitellusti. Suoritteiden määrä väheni samalla kun kustannukset lisääntyivät. Teknisen valvonnan määrä väheni vanhojen valvontajärjestelmien vikojen vuoksi. Henkilötyövuosia kertyi 89 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Rajojen valvonnan laatu pysyi ennallaan. Partioinnin määrä laski hiukan mutta valvonnan yhteydessä tehtiin enemmän tarkastuksia ja havaittiin enemmän rikoksia. Rajatapahtumien estämisen ja paljastamisen taso nousi. Rajavartiolaitoksen yhdyshenkilöiden työn tuloksena on estetty ennalta 1 823 maahanpääsyä Suomeen tai Suomen myöntämien viisumien avulla muihin Schengen-maihin. Venäjän viranomaiset ovat kertoneet estäneensä noin 1 100 luvatonta yritystä päästä Suomeen.

Rajavartiolaitos on tehnyt henkilöiden rajatarkastukset valvomillaan rajanylityspaikoilla Schengen-säännösten mukaisesti. Itärajan rajanylityspaikoilla rajanylitysten sujuvuus heikkeni erityisesti Nuijamaan, Vaalimaan ja Niiralan rajanylityspaikoilla. Keskeisin syy tähän oli EU:n lainsäädännön edellyttämä entistä tarkempi ja pitkäkestoisempi rajatarkastus.

Lentoasemilla rajanylitysten sujuvuus saatiin turvattua vaikka liikenne Helsinki-Vantaan lentoasemalla kasvoi yli 16 % ja Rovaniemen lentoasemalla 14 %. Sujuvuuden takaamiseksi komennettiin kesän aikana 40 rajavartijaa tukemaan Helsinki-Vantaan rajatarkastuksia. Rajatarkastusautomaateilla toteutettiin jo 40 % Helsinki-Vantaan lentoaseman rajatarkastuksista.

Merivartiostot ylläpitivät jatkuvaa meripelastustoimen johtamisvalmiutta ja päivystivät meripelastuksen hätäradioliikennettä. Kaikkiin meripelastuksen hätätilanteisin kyettiin osoittamaan apua.

Rajavartiolaitos kehitti sotilaallisen maanpuolustuksen ja kriisiajan valmiuksia. Koulutusmäärät ylittivät suunnitelmat. Rajavartiolaitos varautui hybridiuhkien tunnistamiseen ja torjuntaan.

Rajavartiolaitos jatkoi sopeuttamistoimia. Henkilöstöhallinnon ja esikuntapalvelujen keskittämistä jatkettiin. Kuusamon rajanylityspaikan aukioloa rajoitettiin. Vuoden 2019 alusta suljettiin Kemin, Kaskisten ja Kalajoen merivartioasemat.

4. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Rajavartiolaitos valmistautuu toimeenpanemaan valvontalentokoneita, kahta ulkovartiolaivaa sekä itärajan ja merialueen valvontajärjestelmiä koskevat korvausinvestoinnit turvatakseen näissä tehtävissä välttämättömän kansallisen suorituskyvyn.

Rajavartiolaitoksen tulee osallistua sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin toimeenpanoon ja varmistaa tulosohjausketjun toteutuminen.

5. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäministeriö jatkaa toimenpiteitä Rajavartiolaitoksen resurssien turvaamiseksi, huomioiden erityisesti rajaturvallisuuden suorituskyvyn ja rajavartijamäärän tason, toimitiloihin liittyvät kysymykset, kriittisten

13.6.2019 SMDno-2019-368

korvausinvestointien toimeenpanon ja Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen sujuvuuden.

Sisäministeriö edistää sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategian ja hallitusohjelman sekä sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin toimeenpanoa.

Sisäministeriö käsittelee yhdessä Rajavartiolaitoksen kanssa Valtiontalouden tarkastusviraston suosituksen EU:n sisäasioiden rahastojen tuottojen käsittelystä kirjanpidossa.

Sisäministeri Maria Ohisalo

Kansliapäällikkö Ilkka Salmi

Jakelu Rajavartiolaitos

Tiedoksi Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sisäministerin erityisavustajat
Sisäministeriön rajavartio-osasto